

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS**(2017. gada 8. novembris)****par pārmaiņām Savienības krīzes pārvaldības regulējumā****(CON/2017/47)**

(2018/C 34/06)

Ievads un tiesiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2017. gada 2. un 20. februārī saņēma Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Parlamenta lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz sviras rādītāju, neto stabila finansējuma rādītāju, prasībām pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām, darījuma partnera kredītrisku, tirgus risku, riska darījumiem ar centrālajiem darījumu partneriem, riska darījumiem ar kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, lieliem riska darījumiem, ziņošanas un informācijas atklāšanas prasībām un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātie Kapitāla prasību regulas grozījumi”⁽²⁾).

ECB 2017. gada 17. un 20. februārī saņēma Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2013/36/ES attiecībā uz atbrīvotajām sabiedrībām, finanšu pārvaldītājsabiedrībām, jauktām finanšu pārvaldītājsabiedrībām, atalgojumu, uzraudzības pasākumiem un pilnvarām, kā arī kapitāla saglabāšanas pasākumiem⁽³⁾ (turpmāk – “ierosinātie Kapitāla prasību direktīvas grozījumi”).

ECB 2017. gada 2. un 20. februārī saņēma Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Parlamenta lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 806/2014 groza attiecībā uz zaudējumu absorbcijas un rekapitalizācijas spēju kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām⁽⁴⁾ (turpmāk – “ierosinātie Vienotā noregulējuma mehānisma regulas grozījumi”).

ECB 2017. gada 20. februārī saņēma Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Parlamenta lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2014/59/ES par kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību zaudējumu absorbcijas un rekapitalizācijas spēju un groza Direktīvu 98/26/EK, Direktīvu 2002/47/EK, Direktīvu 2012/30/ES, Direktīvu 2011/35/ES, Direktīvu 2005/56/EK, Direktīvu 2004/25/EK un Direktīvu 2007/36/EK⁽⁵⁾ (turpmāk – “ierosinātie Banku atvēršanas un noregulējuma direktīvas grozījumi”) (turpmāk kopā saukti par “ierosinātajiem regulu un direktīvu grozījumiem”).

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātie regulu un direktīvu grozījumi ietver normas, kas skar ECB uzdevumus saistībā ar kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu un Līguma 127. panta 5. punktā minēto Eiropas Centrālo banku sistēmas palīdzību sekmīgi īstenot kompetento iestāžu politiku attiecībā uz finanšu sistēmas stabilitāti. ECB Padome ir pieņēmusi šo atzinumu saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Kopējās zaudējumu absorbcijas spējas (KZAS) standarta īstenošana Eiropas Savienībā

ECB atzinīgi vērtē ierosinātos regulu un direktīvu grozījumus, kuru mērķis ir Finanšu stabilitātes padomes (FSP)⁽⁶⁾ KZAS standarta īstenošana attiecībā uz Savienībā reģistrētām globālām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (G-SNI). KZAS standarta prasību piemērošanas paplašināšana attiecībā uz citu kredītiestāžu kopu, piem., citām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (C-SNI), izraisītu kalibrācijas problēmas, jo šādas iestādes ir ļoti atšķirīgas. Ja tomēr tiek izskatīta piemērošanas jomas paplašināšana, viena no alternatīvām varētu būt prasību attiecināšana uz tādu C-SNI apakškopu,

⁽¹⁾ COM(2016) 850 final.

⁽²⁾ ECB pieņēmusi atsevišķu atzinumu par dažiem no ierosinātajiem Kapitāla prasību regulas un Kapitāla prasību direktīvas grozījumiem, sk. Atzinumu CON/2017/46. Visi ECB atzinumi ir publicēti ECB interneta vietnē www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ COM(2016) 854 final.

⁽⁴⁾ COM(2016) 851 final.

⁽⁵⁾ COM(2016) 852 final.

⁽⁶⁾ Sk. FSP “Zaudējumu absorbcijas un rekapitalizācijas spēju principi sistēmiski nozīmīgām pasaules mēroga bankām noregulējumā – gaidāmās kopējās zaudējumu absorbcijas spējas (KZAS) noteikumi” (*Financial Stability Board's (FSB's) "Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of G-SIBs in Resolution: Total Loss-absorbing Capacity (KZAS) Term Sheet"*) (turpmāk – “FSP KZAS noteikumi”), 2015. gada 9. novembris, pieejami FSP tīmekļa vietnē www.fsb.org.

kuru lielums, sarežģītība, darbības modelis, savstarpējā saistība un sistēmiskā nozīmība ir līdzīga G-SNI, iespējam ar zemāku kalibrēšanas apakšējo robežu. Tas ļautu precīzāk atspoguļot atšķirības salīdzinājumā ar G-SNI.

2. Minimālo prasību pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām (MPAS) grozījumi

- 2.1. MPAS ir divas daļas – zaudējumu absorpcijas summa un rekapitalizācijas summa. Ierosinātie Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas⁽¹⁾ (BAND) un Vienotā noregulējuma mehānisma regulas⁽²⁾ (VNMR) grozījumi paredz iespēju noregulējuma iestādei pielāgot MPAS rekapitalizācijas summu, lai adekvāti atspoguļotu riskus, kurus rada darbības modelis, finansējuma modelis un vispārējais risks⁽³⁾. Tas ļauj noregulējuma iestādei ņemt vērā iespējamo aktīvu samazinājumu un iestādes atšķirīgo riska profilu pēc noregulējuma instrumentu piemērošanas un pielāgot rekapitalizācijas summu jaunajam samazinātajam bilances lielumam.

Turklāt ECB uzskata, ka noregulējuma iestādei pēc apspriešanās ar kompetento iestādi būtu jāļauj koriģēt MPAS rekapitalizācijas summu uz augšu, lai nodrošinātu “drošības rezervi”. Šī nelielā rezerve nodrošinās, ka grupai un iestādēm, kas rodas noregulējuma rezultātā, ir pietiekami resursi, lai segtu papildu negaidītus zaudējumus un neparedzētas izmaksas, kas var rasties periodā pēc atrisināšanas un kas, piem., var izrietēt no vērtējuma galīgā rezultāta vai būt saistīta ar izmaksām, kas rodas, īstenojot uzņēmuma reorganizācijas plānu. Šādas drošības rezerves summa būtu jānosaka katrā atsevišķā gadījumā atkarībā no kredītiestādes noregulējuma plāna.

- 2.2. Ierosinātie grozījumi BAND un VNMR ļauj noregulējuma iestādei sniegt norādījumus kredītiestādei par pašu kapitālu un atbilstīgajām saistībām, kas pārsniedz MPAS, lai segtu uzņēmuma iespējamus papildu zaudējumus un nodrošinātu tirgus uzticību noregulējumam⁽⁴⁾. ECB iesaka svītrot ierosinātās MPAS norādījumus, jo tie vairo regulējuma sarežģītību, nesniedzot skaidrus ieguvumus. Pirmkārt, MPAS norādījumi var palielināt kopējo MPAS kalibrēšanu, jo norādījumus tirgū var uztvert kā prasību, kas jāievēro vienmēr. Noregulējuma iestādes tiesības pārvērst MPAS norādījumus, ja tie tiek pastāvīgi pārkāpti, stingrās MPAS prasībās⁽⁵⁾ var pastiprināt tirgus pārlicību, ka MPAS norādes faktiski papildina paaugstinātas MPAS prasības. Otrkārt, MPAS norādījumi nav vajadzīgi, lai pastiprinātu atbilstību MPAS prasībai, jo apvienotā rezervju prasība Komisijas priekšlikumā jau papildina MPAS prasību. Treškārt, MPAS norādījumus nevar pamatot ar mērķi izvairīties no automātiskas maksimālās sadalāmās summas (MSS) ierobežojumiem, jo apvienotās rezervju prasības, kas papildina MPAS prasību, neievērošana jebkurā gadījumā nedrīkstētu izraisīt tūlītējus, automātiskus sadales ierobežojumus⁽⁶⁾. Ceturtkārt, MPAS norādījumi nešķiet nepieciešami, lai uzlabotu noregulējuma iestādes elastību, jo MPAS prasību vajadzības gadījumā var pielāgot, piem., ņemot vērā piedāvāto drošības rezervi.
- 2.3. Saskaņā ar ierosinajiem Kapitāla prasību direktīvas⁽⁷⁾ (KPD)⁽⁸⁾ grozījumiem kredītiestādes nespēs izpildīt apvienoto rezervju prasību, ja tām nav pietiekama pašu kapitāla un atbilstošu saistību, lai vienlaicīgi izpildītu apvienoto rezervju prasību, kapitāla prasības un MPAS. Tā kā apvienotā rezervju prasība papildina gan MPAS prasību⁽⁹⁾ (pirmais scenārijs), gan kapitāla prasības⁽¹⁰⁾ (otrais scenārijs), tiesības novērst rezervju pārkāpumus ir jāpielāgo

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 806/2014 (2014. gada 15. jūlijs), ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 225, 30.7.2014., 1. lpp.).

⁽³⁾ Ierosinātais jaunais BAND 45.c panta 3. punkts un ierosinātais jaunais VNMR 12.d panta 3. punkts.

⁽⁴⁾ Sk. ierosināto jauno BAND 45.e panta 1. punktu un ierosināto jauno VNMR 12.f panta 1. punktu.

⁽⁵⁾ Sk. ierosināto jauno BAND 45.e panta 3. punktu.

⁽⁶⁾ Sk. 2.9. un 2.10. punktu.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

⁽⁸⁾ Sk. ierosināto jauno KPD 141.a pantu.

⁽⁹⁾ Sk. ierosināto jauno KPD 141.a panta 1. punkta d) apakšpunktu.

⁽¹⁰⁾ Sk. ierosināto jauno KPD 141.a panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu.

atkarībā no situācijas. Lai gan noregulējuma iestādei ir labas iespējas pieprasīt MPAS atjaunošanas plānu pirmajā scenārijā, kompetentajai iestādei otrajā scenārijā būtu jārikojas saskaņā ar KPD.

- 2.4. Procesu, ievērojot kuru novērš noregulējuma šķēršļus, kas radušies MPAS papildinošo rezervju pārkāpuma dēļ⁽¹⁾, būtu jāmaina, lai tajā iekļautu apspriešanos ar kompetento iestādi, kā tas jau paredzēts attiecībā uz citiem šķēršļiem. Turklāt noregulējuma iestādēm vajadzētu būt lielākai elastībai attiecībā uz termiņiem, lai nodrošinātu, ka kredītiestādei vajadzības gadījumā ir pietiekami daudz laika, lai izstrādātu vispiemērotāko stratēģiju rezervju pārkāpumu novēršanai. ECB atzinīgi vērtē arī Komisijas priekšlikumu, kas ļauj noregulējuma iestādei noregulējamības šķēršļu novēršanas ietvaros pieprasīt kredītiestādei mainīt MPAS instrumentu termiņu struktūru⁽²⁾.
- 2.5. ECB iesaka ierosinātajos BAND un VNMR grozījumos precizēt, ka noregulējuma iestādēm ir pienākums uzraudzīt pieejamo MPAS atbilstošo instrumentu līmeni un pašu MPAS attiecību, ņemot vērā visus aprēķinus par atskaitījumiem. Tāpat būtu jāprecizē, ka arī noregulējuma iestādēm ir pienākums uzraudzīt atbilstību MPAS un informēt kompetento iestādi par visiem pārkāpumiem un citiem būtiskiem notikumiem, kas var ietekmēt kredītiestādes spēju izpildīt MPAS vai MPAS norādījumus.
- 2.6. Gadījumā, ja MPAS pārkāpums sakrīt ar kapitāla prasību pārkāpumu, kompetentajai iestādei vispirms būtu jārisina kapitāla prasību pārkāpums, pieņemot attiecīgos pasākumus, t. i., uzraudzības pasākumus vai agrīnas intervences pilnvaru izmantošanu, apspriežoties ar noregulējuma iestādi. Šādi apspriedei jābūt īsai, lai nodrošinātu tūlītēju reakciju uz kapitāla prasību pārkāpumu. Turklāt, īstenojot pilnvaras risināt MPAS pārkāpumu, noregulējuma iestādei jāņem vērā kompetentās iestādes pieņemtie pasākumi.
- 2.7. Saskaņā ar ierosinātajiem Kapitāla prasību regulas⁽³⁾ (KPR) grozījumiem, atbilstošo saistību pirmstermiņa dzēšanai vajadzīga iepriekšēja atļauja, lai izvairītos no rekapitalizējamu saistību samazinājuma. Noregulējuma iestādei būtu jāatbild par šādas atļaujas piešķiršanu, jo tā atbild arī par MPAS noteikšanu un to instrumentu apjoma un kvalitātes noteikšanu, kas būs nepieciešami vēlamajai noregulējuma stratēģijai⁽⁴⁾.

Noregulējuma iestādei būtu jāapspriežas ar kompetento iestādi gadījumos, kuros kredītiestāde pārveido MPAS atbilstošās saistības par pašu kapitāla instrumentiem, lai nodrošinātu atbilstību kapitāla prasībām, jo šāda pasākuma apstiprināšana var būt vajadzīga, lai saglabātu iestādes kapitāla pozīciju. Visbeidzot, grozījumos būtu jāprecizē, ka šī prasība par iepriekšēju atļauju attiecas arī uz atbilstīgajiem saistību instrumentiem, kuru atlikušais termiņš ir mazāks par vienu gadu, ja kredītiestāde vai noregulējuma grupa pārkāpj savu MPAS.

- 2.8. ECB uzskata par pamatotiem ierosinātos KPD grozījumus, kuros noteikts, ka automātiskos MSS ierobežojumus nepiemēro, ja apvienoto rezervju prasības pārkāpšana ir saistīta ar iestādes nespēju aizstāt saistības, kas vairs neatbilst MPAS atbilstības vai termiņa kritērijiem⁽⁵⁾. Šis atbrīvojums būtu jāpaplašina, lai iekļautu situāciju, kurā iestāde pārkāpj savu apvienoto rezervju prasību, kas papildina MPAS prasību⁽⁶⁾, jo tā pakļauta pašu kapitāla samazinājumam, bet tā nepārkāpj apvienoto rezervju prasību, kas papildina kapitāla prasības. Šādā situācijā kredītiestādei joprojām var būt relatīvi augsts pašu kapitāla līmenis, kas, vērtējot atsevišķi bez MPAS, būtu pietiekams, lai pildītu pašu kapitāla prasības un apvienoto rezervju prasību.

⁽¹⁾ Sk. ierosināto jauno BAND 17. panta 5. punkta h1. apakšpunktu.

⁽²⁾ Sk. ierosināto jauno BAND 17. panta 5. punkta j1. apakšpunktu.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Tas atbilst 2.6. punktā paustajam viedoklim.

⁽⁵⁾ Sk. ierosināto jauno KPD 141.a panta 2. punktu.

⁽⁶⁾ Sk. ierosināto jauno KPD 141.a panta 1. punkta d) apakšpunktu.

- 2.9. ECB iesaka, ka ierosināto atbrīvojumu no MSS ierobežojumu piemērošanas gadījumos, kuros kredītiestādei trūkst MPAS instrumentu, nevajadzētu ierobežot līdz sešu mēnešu periodam, jo tas var nebūt pietiekams MDA ierobežojumu automātiskas piemērošanas kavējums un tādējādi tas varētu turpināties pastiprināt stresu finansējuma tirgos tad, kad ir nepieciešams izsniegt jaunus kapitāla vai parāda instrumentus ⁽¹⁾. Tā vietā atbrīvojums būtu jāpiemēro divpadsmit mēnešu laikposmam, kas dotu iestādei papildu laiku MPAS piemērotu instrumentu emisijai. Tas ir īpaši svarīgi, jo MPAS instrumenti parasti ir ar īsāku termiņu nekā pašu kapitāla instrumenti, tādējādi radot lielus refinansēšanas riskus, kas var sakrist ar nākotnes stresu finansējuma tirgos.
- 2.10. No finanšu stabilitātes viedokļa MPAS saistību savstarpēji turējumi starp kredītiestādēm nav vējami. Lai novērstu dubultu uzskaiti un ierobežotu negatīvo ietekmi, atskaitījumu noteikumi būtu jāpiemēro visām ārējām MPAS saistībām, t. i., tādām, kas emitētas ārpus noregulējuma grupas neatkarīgi no kredītiestādes veida, t. i., ne tikai G-SNI. Tāda pati metode, kāda pašlaik tiek ierosināta attiecībā uz G-SNI, būtu jāpiemēro attiecībā uz visām kredītiestādēm, t. i., atskaitījumi tiek veikti no MPAS atbilstošajām saistībām un no pašu kapitāla, pamatojoties uz atbilstošu atskaitījumu pieeju. Kopumā citiem atskaitījumu noteikumu aspektiem vajadzētu būt saskaņotiem ar starptautiskajiem KZAS noteikumiem, t. i., FSB KZAS noteikumiem un Bāzeles III regulējumu ⁽²⁾, t.sk. attiecībā uz banku grupām, kurās ir vairāk nekā viena noregulējuma vienība un noregulējuma grupa.
- 2.11. No finanšu stabilitātes viedokļa noregulējamība var tikt samazināta, ja nelielo investoru turējumā būtu jauni “nepreferenciāli” augstākas prioritātes parāda instrumenti, kā arī subordinētie parāda instrumenti. Tādēļ būtu jāapsver skaidras un viegli saprotamas informācijas atklāšanas prasības un citi drošības pasākumi, lai palielinātu ieguldītāju izpratni par riskiem, kas saistīti ar šādiem instrumentiem. Tādā pašā kontekstā ieteicams apsvērt iespēju pieprasīt minimālo nominālvērtību vismaz EUR 100 000 par vienību apmērā attiecībā uz katru instrumentu. Tas palielinātu investīciju sliksni un palielinātu ieguldītāju izpratni, tādējādi ierobežojot tiešās nelielās investīcijas. Šajos jautājumos būtu jāpanāk vienota Savienības līmeņa regulējums, lai izvairītos no atšķirīgas pieejas dalībvalstīs, kas izraisītu šo instrumentu Savienības tirgus fragmentāciju ⁽³⁾.
- 2.12. Būtu jāprecizē regulējums attiecībā uz grupām, kuras tiek noregulētas saskaņā ar vairāku noregulējuma iestāžu pieeju. Pirmkārt, no “noregulējuma grupas” definīcijas jāizslēdz trešo valstu meitasuzņēmumi, kuriem ir pašiem savas noregulējuma iestādes, jo noregulējuma gadījumā tie tiks vērtēti atsevišķi no pārējās grupas ⁽⁴⁾. Otrkārt, grozījumos būtu jāprecizē, ka atbilstība MPAS noregulējuma iestāžu līmenī jāsasniedz konsolidētā līmenī noregulējuma grupas līmenī ⁽⁵⁾. Treškārt, ierosinātajos noteikumos par atskaitījumiem no atbilstošām saistībām, kas piemērojami grupām, kuras jānoregulē saskaņā ar vairāku noregulējuma iestāžu pieeju ⁽⁶⁾, pilnībā jāatspoguļo KZAS noteikumi attiecībā uz atļautajiem pielāgojumiem un formulas sastāvdaļām.

3. MPAS pārejas noteikumi

- 3.1. Viens no galvenajiem faktoriem, lai īstenotu konkrētai iestādei specifisku MPAS, ir atbilstoša pārejas perioda noteikšana. Potenciāli augsts MPAS nepietiekamības līmenis, kas var rasties jaunu saskaņotu līmeņu ieviešanas sākumā, varētu radīt nopietnas grūtības dažām kredītiestādēm, tām nespējot savlaicīgi izpildīt šīs prasības pašreizējā makroekonomiskajā vidē. Tāpēc ECB ierosina ieviest adekvātu obligāto pārejas periodu visām kredītiestādēm, kam nevajadzētu būt īsākam par termiņu, kas attiecībā uz G-SNI noteikts KZAS noteikumos. Turklāt noregulējuma iestādei būtu jānodrošina elastība, katru gadījumu izskatot atsevišķi, noteikt galīgo atbilstības termiņu, kas ir

⁽¹⁾ Jāievēro, ka apvienoto rezervju prasības pārkāpums var notikt arī ar augstu normatīvā kapitāla līmeni, ja kredītiestāde faktiski izpilda būtisku savas MPAS daļu, izmantojot pašu kapitālu, nevis citas MPAS atbilstošās saistības.

⁽²⁾ Pieejami Starptautisko norēķinu bankas (SNB) interneta vietnē www.bis.org.

⁽³⁾ Sk. arī Atzinuma CON/2017/23 3.5. punktu.

⁽⁴⁾ Šāds precizējums attiecībā uz trešo valstu meitasuzņēmumu regulējumu var ievērojami ietekmēt MPAS attiecībā uz šiem grupu veidiem.

⁽⁵⁾ Sk. ierosināto jauno KPR 11. panta 3. punktu.

⁽⁶⁾ Sk. ierosināto jauno KPR 72.e panta 4. punktu.

garāks par šo saskaņoto obligāto periodu. ECB iesaka precizēt, ka jebkuram pagarinājumam, kas pārsniedz obligāto pārejas periodu konkrētai iestādei, būtu jābalstās uz problēmu novērtējumu, izpildot MPAS prasību, kas šādai iestādei varētu rasties ierobežotas piekļuves tirgū vai tirgus kapacitātes dēļ, vai līdzīgu ierobežojumu dēļ attiecīgajā makroekonomiskajā vidē.

- 3.2. Turklāt ECB uzskata, ka ir lietderīgi ieviest jaunus atbilstības kritērijus MPAS atbilstošiem instrumentiem, kas saskaņo MPAS atbilstības kritērijus ar KZAS atbilstības kritērijiem⁽¹⁾ un ievieš papildu pazīmes, kas uzlabo MPAS atbilstošo instrumentu nemainību⁽²⁾. Tie palīdzēs nodrošināt MPAS zaudējumu absorbcijas spēju noregulējuma brīdī. Tomēr papildu funkcijas, kas pārsniedz KZAS atbilstības kritērijus, var radīt papildu deficītu, piem., padarot saistības ar paātrinājuma klauzulām neatbilstošas, kas jāņem vērā, nosakot galīgo pārejas periodu MPAS ievērošanai katrā atsevišķā gadījumā. Ierosinātos KPR grozījumus varētu arī pārformulēt, lai precizētu, ka saistības, kas iepriekš bija MPAS atbilstošas, bet neatbilst jaunām papildu funkcijām, tiks pakļautas "paturēšanai spēkā", kas nozīmē, ka tās joprojām būs atbilstošas, jo tās tādas ir saskaņā ar pašreizējo režīmu. Šāda paturēšana spēkā būtu jāizbeidz pakāpeniski.
- 3.3. Attiecībā uz prasību, ka saistības, kas rodas no parāda instrumentiem ar ietvertiem atvasinātajiem instrumentiem, jāizslēdz no atbilstošajām saistībām, ir nepieciešams precizēt "ietvērto atvasināto instrumentu" definīciju. To iespējams varētu sasniegt, izstrādājot piemērotus regulatīvos tehniskos standartus⁽³⁾.

4. Agrīnās intervences pasākumi

- 4.1. Uzraudzības pasākumi, kas paredzēti KPD⁽⁴⁾, VUM regulā⁽⁵⁾ (VUMR) un agrīnās iejaukšanās pasākumos, kas paredzēti BAND, ievērojami pārklājas gan satura, gan arī to piemērošanas nosacījumu ziņā. Šī pārklāšanās rada ievērojamas grūtības agrīnas iejaukšanās sistēmas praktiskai īstenošanai, jo īpaši ņemot vērā skaidrības trūkumu attiecībā uz agrīnas iejaukšanās nosacījumiem.
- 4.2. Turklāt ECB agrīnās iejaukšanās pilnvaras ir jāsteno, pamatojoties uz BAND transponēšanu konkrētās valstīs⁽⁶⁾. Tas rada nenoteiktību attiecībā uz pieejamiem pasākumiem un to izmantošanas nosacījumiem katrā dalībvalstī.
- 4.3. Tādēļ ECB iesaka no BAND svītrot tos agrīnās iejaukšanās pasākumus, kas jau ir pieejami KPD un VUMR, un grozot VNMR, lai regulā nodrošinātu juridisko pamatu ECB agrīnas iejaukšanās pilnvarām un atvieglotu to konsekventu piemērošanu.

5. Pirmsneregulējuma moratorija instruments

- 5.1. Ierosinātie grozījumi BAND piešķir jaunas pilnvaras apturēt maksājumu un piegādes saistības gan kompetentajām iestādēm, gan noregulējuma iestādēm. Lai gan ECB kopumā atzinīgi vērtē šādu pilnvaru saskaņošanu Savienības līmenī, ECB cer, ka šādas plaša mēroga pilnvaras īsteno tikai ārkārtas apstākļos, ja tās vispār īsteno. Ņemot vērā tā ārkārtas raksturu un tā nelabvēlīgo ietekmi uz līgumiem, par moratoriju būtu jāizlemj, cieši sadarbojoties visām attiecīgajām iestādēm. ECB iesaka ieviest procedūru atbildības par moratoriju piešķiršanai kompetentajai iestādei vai noregulējuma iestādei atkarībā no tā, vai moratoriju piemēro pirms vai pēc "maksātnespējas vai iespējamās maksātnespējas" noteikšanas. Šādā procedūrā parasti būtu jāizvairās no secīgu moratoriju uzlikšanas. Tikai izņēmuma gadījumā, ja motivācija ir atkarīga no īpašajiem apstākļiem un proporcionalitātes principa, ja noregulējuma iestāde varētu noteikt papildu moratoriju, lai novērstu plaisu no "maksātnespējas vai iespējamās maksātnespējas" noteikšanas līdz brīdim, kad tiek pieņemta rezolūcija.

⁽¹⁾ Galvenā atšķirība paliek tāda, ka pakārtotība nav vajadzīga visām iestādēm un ka strukturētās obligācijas ar noteiktiem nosacījumiem ir atbilstošas MPAS.

⁽²⁾ Sk. ierosinātā jaunā KPR 72.b panta 2. punkta h) apakšpunktu par dzēšanas iniciatīvām, j) apakšpunktu par pirkšanas iespējām, ko realizē tikai pēc emitenta iniciatīvas, k) apakšpunktu par nepieciešamību ievērot KPR 77. un 78. pantu, l) apakšpunktu par to, ka nav minēta pirmstermiņa atmaksa, m) apakšpunktu par īpašnieka paātrinājuma tiesību neesamību un n) apakšpunktu par to maksājumu līmeni, kas nav atkarīgi no iestādes kredītspējas.

⁽³⁾ Sk. arī Atzinuma CON/2017/6 2.1.2. punktu.

⁽⁴⁾ Sk. jo īpaši KPD 104. pantu.

⁽⁵⁾ Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.), jo īpaši 16. pants.

⁽⁶⁾ Saskaņā ar VUMR 4. panta 3. punktu.

- 5.2. Kopumā pirmsneregulējuma moratorijam vajadzētu būt atsevišķam un neatkarīgam no agrīnās iejaukšanās pasākumiem. Pirms lēmuma atcelšanas moratorijam galvenais mērķis ir novērst būtisku kredītiestādes bilances pasliktināšanos. Jo īpaši pirmsneregulējuma moratorija rīks kompetentajai iestādei dotu pietiekami daudz laika, lai vajadzības gadījumā pabeigtu novērtējumu par “maksātnespēju vai iespējamu maksātnespēju”, ņemot vērā arī laiku, kas vajadzīgs šāda oficiāla lēmuma pieņemšanai, kas arī prasa apspriešanos ar neregulējuma iestādi. Turklāt moratorijs dod papildu laiku neregulējuma iestādei, kas paralēli sāk gatavoties saviem neregulējuma uzdevumiem. Maksimālais moratorija termiņš ir piecas darba dienas kopumā, kas ir ierobežojums, kas nepieciešams, ņemot vērā moratorija nopietno ietekmi uz kreditoru tiesībām. ECB brīdina, ka ilgstoši periodi, kuros noguldītājiem nav piekļuves saviem noguldījumiem, mazina uzticību banku sistēmai un galu galā var radīt risku finanšu stabilitātei.
- 5.3. Efektīvam pirmsneregulējuma moratorijam ir jābūt pēc iespējas plašākam, lai varētu savlaicīgi reaģēt uz likviditātes aizplūšanu. Vispārējo izņēmumu attiecībā uz nodrošinātajiem noguldījumiem un prasījumiem saskaņā ar ieguldītāju kompensācijas shēmām vajadzētu aizstāt ar ierobežotiem diskrecionāriem atbrīvojumiem, ko piešķir kompetentā iestāde, lai saglabātu zināmu elastību. Saskaņā ar šo pieeju kompetentā iestāde, piem., varētu atļaut noguldītājiem katru dienu izņemt ierobežotu noguldījumu apjomu saskaņā ar Noguldījumu garantiju sistēmu direktīvā⁽¹⁾ (NGSD) noteikto aizsardzības līmeni, vienlaikus ņemot vērā iespējamo likviditāti un tehniskos ierobežojumus. Būtu jāievieš konkrēti drošības pasākumi, lai aizsargātu noguldītāju tiesības, piemēram, skaidra informācija par to, kad tiks atjaunota piekļuve noguldījumiem. Visbeidzot, jānovērtē iespējamās sekas saskaņā ar NGSD, jo pirmsneregulējuma moratorija instruments nebūtu lietderīgs, ja tiktu uzskatīts, ka tas izraisa noguldījumu nepieejamību saskaņā ar NGSD.
- 5.4. ECB iesaka paplašināt spēkā esošos atbrīvojumus no moratorija, kas attiecas uz finanšu tirgus infrastruktūrām (FTI), tostarp centrālajiem darījuma partneriem, arī a) trešo valstu centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem (CVD), kurus atzīst Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde saskaņā ar Centrālo vērtspapīru depozitāru regulu⁽²⁾, un b) trešo valstu maksājumu sistēmas, uz kurām attiecas kooperatīvās pārraudzības vienošanās, kurā iesaistīta vismaz viena Eiropas Centrālo banku sistēmas centrālā banka. Darbības apturēšana, kas aizliedz dalībniekam (kredītiestādei) veikt maksājumus FTI, *de facto* būs iemesls, kādēļ dalībnieks vairs nespēs izpildīt savas saistības, pienākot to termiņam. Attiecībā uz maksājumu saistībām pret FTI tas izraisīs dalībnieku nonākšanu saistības neizpildes situācijā. Bez izņēmuma attiecībā uz šāda veida maksājumiem, moratorijam faktiski būs potenciāls radīt un izplatīt sistēmisko risku pirms FTI drošības pasākumu uzsākšanas⁽³⁾.
- 5.5. Ierosinātā moratorija pilnvaru pirmsneregulējuma saskaņošana arī nedrīkst ierobežot jebkādas citas moratorija pilnvaras, piem., uzraudzības vai tiesu pilnvaras, kas ieviestas valsts līmenī, lai aizsargātu *par condicio creditorum* (vienlīdzīgas attieksmes pret kreditoriem) principu pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Ja kredītiestāde neuzsāk neregulējumu pēc moratorija noteikšanas, piem., jo neregulējuma iestāde nosaka, ka šis neregulējums nav sabiedrības interesēs, šādi instrumenti var atkal kļūt aktuāli. Līdzīga situācija varētu rasties, ja grūtībās nonācis uzņēmums pāriet uz maksātnespēju pēc neregulējuma instrumentu piemērošanas.
- 5.6. BAND noteiktie izņēmumi, kas piemērojami centrālajām bankām, tostarp attiecībā uz pirmsneregulējuma moratorija instrumentu, būtu jāpaplašina, iekļaujot Starptautisko norēķinu banku (SNB). SNB ir uzticēti uzdevumi veicināt sadarbību starp centrālajām bankām, nodrošināt papildu iespējas starptautiskām finanšu operācijām un rīkojoties kā starptautisko finanšu norēķinu pilnvarotajam vai aģentam. Tādēļ ir lietderīgi, ka tā tiek pielīdzināta centrālajai bankai saskaņā ar BAND.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV L 173, 12.6.2014., 149. lpp.). Piemēram, minētās direktīvas 8. panta 4. punktā noteikts, ka pārejas periodā noguldītājiem piecu darba dienu laikā pēc pieprasījuma ir jānodrošina attiecīgajiem nodrošinātajiem noguldījumiem, lai segtu sadzīves izmaksas.

⁽²⁾ Sk. 25. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

⁽³⁾ Šā iemesla dēļ vajadzīga vienota izpratne gan Savienības, gan starptautiskā līmenī (norēķinu galīguma likumi un FSP pamatrādītāji) par nepieciešamību no moratorija aizsargāt finansiālās saistības, kas saistītas ar FTI.

- 5.7. Turpmāks novērtējums jāveic arī attiecībā uz moratorija instrumenta atzīšanu saskaņā ar trešo valstu tiesību aktiem, jo īpaši tajos gadījumos, kuros vēl nav izveidots atzīšanas mehānisms. Jo īpaši rūpīgi jāapsver moratorija instrumenta iespējamā ietekme uz Starptautiskās Mijmaiņas darījumu un atvasināto finanšu instrumentu asociācijas 2015. gada Universālo noregulējuma apturēšanas protokolu, kurā atzīts tikai īsāks apturēšanas termiņš, ar atteikšanās iespēju attiecībā uz jurisdikcijām, kas pēc tam groza likumā noteikto apturēšanas ilgumu.
- 5.8. Visbeidzot, prudenciālo prasību iespējamās sekas būtu rūpīgi jāizvērtē, ņemot vērā ierosināto moratorija instrumentu ilgumu un paredzēto pārtraukšanas vai tīrvērtes/ieskaita tiesību apturēšanu.
6. **“Maksātnespējas vai iespējamās maksātnespējas” novērtējums attiecībā uz mazāk nozīmīgām kredītiestādēm, par kurām tieši atbild Vienotā noregulējuma padome (VNP)**

Kaut arī Komisijas ierosinātajos VNMR grozījumos tas nav atrisināts, VNMR noteiktajai noregulējuma procedūrai ir vajadzīga steidzama uzmanība. Konkrētāk, neatbilstība starp ECB un VNB specifisko atbildību, apvienojumā ar pašreizējo VNMR redakciju, rada juridisku neskaidrību par to, kura iestāde atbild par to, lai novērtētu, ka mazāk nozīmīga kredītiestāde tiešā VNP atbildībā, ir maksātnespējīga vai iespējams maksātnespējīga. Lai gan VNMR 18. panta burtiska interpretācija liek domāt, ka ECB ir atbildīga par vērtējumu “maksātnespēja vai iespējama maksātnespēja” attiecībā uz dažām mazāk nozīmīgām kredītiestādēm, šī interpretācija neņem vērā Savienības primāro tiesību ierobežojumus. Faktiski Savienības tiesiskā regulējuma sistemātiska interpretācija liek domāt, ka novērtējums par “maksātnespējas vai iespējamās maksātnespējas” novērtējumu gan attiecībā uz mazāk nozīmīgām pārrobežu grupām, gan mazāk nozīmīgām kredītiestādēm, kuras ir VNP tiešā atbildībā, būtu ārpus ECB tiešās kompetences un tai drīzāk jābūt nacionālo kompetento iestāžu kompetencē, kas ir kompetentās uzraudzības iestādes mazāk nozīmīgām kredītiestādēm, pamatojoties uz VUMR ⁽¹⁾. ECB iesaka paplašināt ierosinātos VNMR grozījumus, lai skaidri norādītu, ka attiecīgās nacionālā kompetentā iestāde ir atbildīga par “maksātnespējas vai iespējamās maksātnespējas” novērtējumu mazāk nozīmīgai kredītiestādei VNP darbības jomā ⁽²⁾.

Konkrēti ECB darbinieku redakcionālie priekšlikumi grozīt ierosinātos regulu vai direktīvu grozījumus ir izklāstīti atsevišķā tehniskā darba dokumentā, kuram pievienots attiecīgs paskaidrojuma teksts. Tehnisko darba dokumentu nav apstiprinājusi ECB Padome. Tehniskais darba dokuments ir pieejams angļu valodā ECB interneta vietnē.

Frankfurtē pie Mainas, 2017. gada 8. novembrī

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Sk. VUMR 6. panta 4. punktu.

⁽²⁾ Tos pašu apsvērumus *mutatis mutandis* attiecina uz VUMR 21. pantu.